

NVE

Reguleringsmyndigheten
for energi – RME

AGDER ENERGI NETT AS
Postboks 794 Stoa
4809 ARENDAL

Vår dato: 06.10.2022

Vår ref.: 202218755-1 Oppgis ved henvendelse

Deres ref.:

Varsel om vedtak om dispensasjon til å begrense energileddet i regional- og distribusjonsnett ut 2023

RME viser til brev fra Statnett av 22. september 2022, der det søkes om forlenget dispensasjon til å beholde energileddet til null ut 2023. Statnett fikk 31. august 2022 dispensasjon til å sette energileddet til null for månedene september og oktober 2022.

RME varsler i dag at Statnett gis dispensasjon fra forskrift om kontroll av nettvirksomhet ved at det tillates at det settes et tak på kraftprisen som ligger til grunn for beregning av energileddet. Vi vil derfor varsle at regional- og distribusjonsnettseiere gis tilsvarende dispensasjon til å sette et tak på kraftprisen som legges til grunn for energileddet.

Varsel om vedtak

Vi varsler med dette at alle nettselskap som eier regional- og distribusjonsnett gis dispensasjon fra forskrift om kontroll av nettvirksomhet §§ 14-1 første ledd, første punktum, 14-2 fjerde ledd, første punktum og 15-1 første ledd, første punktum ved at det tillates at det settes et tak på kraftprisen som ligger til grunn for beregning av energileddet. Taket skal ikke settes lavere enn 35 øre/kWh. For øvrig skal marginaltapssatser og energiledd beregnes og anvendes på ordinær måte.

Dispensasjon gis med hjemmel i forskrift om kontroll av nettvirksomhet § 18-2, og har varighet til og med utgangen av 2023.

Dere kan uttale dere innen 11. oktober 2022

Fristen for å uttale dere om forhåndsvarselet er 11. oktober 2022. Etter fristens utløp, vil RME fatte vedtak i saken basert på de opplysninger som foreligger.

Informasjonen kan sendes til RME på e-post rme@nve.no. Vennligst oppgi saksnummeret i emnefeltet.

Vi tar sikte på at saken er ferdig behandlet senest innen 17. oktober 2022.

Nærmere om energileddet

Utformingen av tariffer i transmisjons-, regional- og distribusjonsnett er regulert i forskrift om kontroll av nettvirksomhet.

Forskriftens § 14-1 første ledd bestemmer følgende:

«I transmisjons- og regionalnett skal energileddet avspeile marginale tapskostnader. Energileddet skal være referert til de enkelte tilknytningspunkter og skal tidsdifferensieres. Tidsdifferensieringen skal minimum være ukentlig med en sats for dag og en annen sats som gjelder både natt og helg. Marginale tapsprosenten skal beregnes med hensyn til systembelastningen i et samlet nettsystem og en produksjons- og lastsituasjon som er representativ for hvert enkelt tidsavsnitt. Tapsprosenten for henholdsvis uttak og innmating skal ha samme absoluttverdi, men motsatt fortegn.»

Tilsvarende bestemmelse gjelder for innmating fra produksjon over 1 MW i forskriftens § 15-1.

Energileddene i regional- og transmisjonsnett skal beregnes ukentlig. Nettselskapene beregner for hvert punkt i nettet en marginaltapsprosent som differensieres mellom dag, natt/helg. Energileddet settes som en funksjon av marginaltapsprosenten multiplisert med områdeprisen.

For distribusjonsnett er det i forskriftens § 14-2 krav om at energileddet skal dekke marginale tapskostnader. Energileddet kan i tillegg dekke en andel av nettselskapets øvrige kostnader.

Marginaltapsprosentene sier hvor mye overføringstapene i nettet endrer seg når det mates inn eller tas ut kraft i de ulike punktene i transmisjonsnett. Er marginaltapsprosenten positiv, øker nettapet i hele kraftsystemet ved innmating/uttak i punktet. Er den negativ, reduseres nettapet i kraftsystemet. Innmating og uttak i samme punkt har samme marginaltapsprosent, men med motsatt fortegn.

Energileddet beregnes ved å multiplisere den aktuelle marginaltapsprosenten med spotprisen i det aktuelle budområdet. Når spotprisen blir svært høy, blir også energileddet høyt. Energileddet gjenspeiler som følge av dette marginalt samfunnsøkonomisk tap eller gevinst ved innmating til/uttak fra transmisjonsnett i de ulike punktene.

Alle produsenter, industri og nettselskaper som er tilknyttet transmisjonsnett omfattes av bestemmelsene om energileddet. I Sør-Norge er det i hovedsak uttak som betaler inn til Statnett gjennom energileddet (positivt marginaltap), mens produsenter i hovedsak får betalt for å mate inn kraft i nettet (negativt marginaltap). I Midt- og Nord-Norge er det i hovedsak motsatt. Det er lokale variasjoner i hvem som betaler inn til Statnett og hvem som får betalt.

Kravet om at energileddet skal gjenspeile marginale tapskostnader var en av de første tariffbestemmelsene som ble tatt inn i regelverket etter at energiloven trådte i kraft. Kravet var med i retningslinjer for overføringstariffer fra 1993, og kom inn i forskrift om kontroll av nettvirksomhet da den trådte i kraft i 1999.

RMEs vurderinger

RMEs vurderer at ordlyden i forskriften §§ 14-1, 14-2 og 15-1 innebærer at det kreves dispensasjon dersom energileddet settes så lavt at det ikke avspeiler marginale tapskostnader. Vi velger derfor å varsle dispensasjon til alle eiere av regional- og distribusjonsnett fra disse tre bestemmelsene.

RME kan i særlige tilfeller dispensere fra forskrift om kontroll av nettvirksomhet, se forskriften § 18-2. Vi skal derfor ta stilling til om det foreligger et *særlig tilfelle* i denne konkrete saken.

Det er grunnlag for å gi dispensasjon

Høy kraftpris gir høye energiledd. Noe strøm går tapt ved overføring gjennom strømmettet, og nettselskapene må kjøpe kraft for å dekke dette overføringstapet.

Når kraftprisen i deler av landet er høy, fører dette til stor økning i energileddene. Tariffene mange kunder må betale til Statnett blir derfor høye. De fleste uttakskunder i transmisjonsnettet er regionale og lokale distribusjonsnett som viderefører de økte kostnadene til sine egne kunder, men noen er også større industrikunder.

For regionale- og lokale distribusjonsnett fører økte kraftpriser både til økte kostnader til overliggende nett som følge av høye energiledd, og til økte kostnader i eget nett. Dette gjenspeiles i nettselskapenes inntektsrammer, og de økte kostnadene hentes normalt inn gjennom økt nettleie.

Mange nettselskaper har varslet at de er nødt til å øke nettleien i inneværende år, i størrelsesorden 40-50 prosent. Denne betydelige økningen i nettleie for kunder som i tillegg betaler svært mye for kraften, gjør at det etter RMEs vurdering foreligger et særlig tilfelle. Det er derfor grunnlag for å gi dispensasjon fra forskrift om kontroll av nettvirksomhet for å kunne gjennomføre tiltak som kan bidra til å unngå en betydelig økning i nettleien i nåværende situasjon.

Regjeringen har bestemt at deler av Statnetts flaskehalsinntekter skal overføres til underliggende nett, og det pågår et arbeid for å fastsette en forskrift for dette. Forskriften har som mål å fordele de ekstraordinært høye flaskehalsinntektene til Statnett til underliggende nett på en måte som bidrar til at underliggende nett ikke trenger å sette opp nettleien som følge av at de høye kraftprisene.

Selv om store deler av Statnetts flaskehalsinntekter er besluttet overført til underliggende nett for å bidra til å unngå økt nettleie, vil høye energiledd bidra til at flere nettselskap må

øke sin nettleie. Vi mener vi det fortsatt er grunnlag for å gi dispensasjon fra bestemmelsene om energileddets utforming.

Som en konsekvens av at vi varsler at Statnett gis dispensasjon til å sette et tak på kraftprisen som brukes til å beregne energileddet, mener vi at det er naturlig at tilsvarende dispensasjon også gis til alle underliggende nett.

Høye kraftpriser i deler av landet gjør at de marginale tapkostnadene blir svært høye og at flere nettselskap må vurdere å øke energileddet med mindre det gis dispensasjon fra kravet om at energileddet som minimum skal dekke marginale tapkostnader. Dette gjelder selv om deler av Statnetts flaskehalsinntekter overføres til underliggende nett og at Statnett gis dispensasjon til å redusere størrelsen på energileddet. Det skyldes at beregningen av marginaltapsbaserte energiledd i henhold til forskrift om kontroll av nettvirksomhet er uavhengig av disse overføringene.

For å hindre urimelige utslag vurderer RME at det er riktig at det også gis dispensasjon fra forskrift og kontroll av nettvirksomhet §§ 14-1, 14-2 og 15-1 til eiere av regional- og distribusjonsnett. De kan da i likhet med Statnett fastsette et tak på kraftprisen som legges til grunn for energileddet.

Energileddet bør fortsatt gjenspeile forskjeller i marginaltap

Formålet med energileddet er å gi prissignaler til produksjon og forbruk som gjenspeiler de samfunnsøkonomiske tapene og gevinstene ved at det mates inn og tas ut kraft i ulike deler av nettet. Energileddet skal på denne måten bidra til en effektiv utvikling og utnyttelse av nettet. Når kraftprisene øker, øker også verdien av nettapene. Energileddets funksjon er derfor den samme enten kraftprisene er høye eller lave.

Vi mener at det er viktig at det fortsatt beregnes punktvis marginaltapssatser i regional- og transmisjonsnettet. I vurderingen av om dispensasjon skal gis er det av betydning hvilke konsekvenser tiltaket får for øvrige kunder og aktører. Energileddet gir prissignal på kort sikt, men er også en av faktorene som kan være med å avgjøre lokalisering av for eksempel industri og kraftproduksjon. Ved å sette energileddet til null mister uttakskunder som har lokalisert seg i områder med negative energiledd for uttak fordelene ved å ha en plassering som er gunstig for nettet. Tilsvarende gjelder for produsenter.

Med marginaltapsbaserte energiledd vil prissignalene opprettholdes, noe som isolert sett er bra. De høye kraftprisene vil imidlertid føre til at nettleien må økes for kunder som allerede betaler svært mye for kraften de forbruker. Riktige prissignaler må derfor veies opp mot de store økonomiske ulempene strømkundene vil oppleve i nåværende situasjon når vi skal vurdere dispensasjonssøknaden.

Ved å opprettholde beregningene av punktvis marginaltapssatser og å tillate at det settes et tak på kraftprisen som legges til grunn, får kunden fortsatt signal om hvordan bruken påvirker nettet. Samtidig hindrer en at energileddet gir urimelige utslag som kommer i tillegg til allerede høy kraftpris.

Vår vurdering er at det er viktig at energileddene fortsatt gjenspeiler forskjeller i marginale tapskostnader i nettet, i tråd med forskrift om kontroll av nettvirksomhet. Samtidig er det ønskelig å unngå store økninger i nettleien. Begge disse hensynene kan langt på vei oppnås ved å sette et tak på kraftprisen som legges til grunn i beregningene. Dette forutsetter at taket settes på et nivå som er mer normalt for kraftprisene. Ved å sette taket vesentlig under det som er normalt, vil man gå lengere enn det som er nødvendig for å unngå at de høye kraftprisene fører til økt nettleie. Vi har derfor kommet til at vi kan gi dispensasjon til å sette et tak på kraftprisen som benyttes i beregningene av energileddet.

Det tillates å sette kraftprisen til 35 øre/kWh ved beregning av energileddet

RME vil tillate at det settes et tak på kraftprisen som brukes til å beregne energileddet. Taket foreslås til 35 øre/kWh. Dette er basert på referanseprisen på kraft (dvs. prisen på nettap som har inngått i beregningen av nettselskapenes inntektsrammer) i gjennomsnitt har ligget på 34,6 øre/kWh¹ i perioden 2014-2021.

Å sette taket på kraftprisen på et nivå som er i nærheten av det nettselskapene og kundene forventet før 2022, vil innebære at energileddet forblir på tilnærmet samme nivå som tidligere år og ikke bidra til noen ytterligere kostnadsøkning for nettkundene i områder med høye kraftpriser. Samtidig vil det bli beregnet punktvis marginaltapsprosentene noe som innebærer at kundene får signal om de er med på å øke eller redusere marginale tapskostnader.

RME vurderer at det å sette et tak på kraftprisen som benyttes for å beregne energileddet er innenfor handlingsrommet vi har til å gi dispensasjon fra forskrift om kontroll av nettvirksomhet.

Med hilsen

Bjørnar Araberg Fladen
Seniorrådgiver

Godkjent av Tore Langset
Direktør

Godkjent i henhold til RME sine interne rutiner.

¹ De gjennomsnittlige referanseprisene varierer mellom 311-366 kr/MWh mellom de ulike prisområdene. Et rent snitt av disse gir 346 kr/MWh. De årlige områdeprisene er inflasjonsjustert opp til 2021-kroner før gjennomsnittspriser beregnes.

Mottakerliste:

HYDRO ENERGI AS
VANG ENERGIVERK KF
ROLLAG ELEKTRISITETSVERK AS
UVDAL KRAFTFORSYNING SA
TELEMARK ENERGI PRODUKSJON AS
TINFOS AS
VEST-TELEMARK KRAFTLAG AS
SIRA KVINA KRAFTSELSKAP
KE NETT AS
STRANDA ENERGI AS
SVORKA ENERGI AS
BINDAL KRAFTLAG SA
ELMEA AS
KVÆNANGEN KRAFTVERK AS
ALTA KRAFTLAG SA
PORSÅ KRAFTLAG AS
SØR-NORGE ALUMINIUM AS
GRIUG AS
Aktieselskabet Saudefaldene
RAKKESTAD ENERGI AS
HALLINGDAL KRAFTNETT AS
GLITRE ENERGI NETT AS
VESTALL AS
ARVA AS
ELVENETT AS
VESTMAR NETT AS
NORGESNETT AS
BKK NETT AS
LNETT AS
NORDVEST NETT AS
LEDE AS
LUCERNA AS
AGDER ENERGI NETT AS
ELINETT AS
ELVIA AS
BARENTS NETT AS
HYDRO ALUMINIUM AS
STANGE ENERGI NETT AS
ETNA NETT AS
STATKRAFT ENERGI AS
FØIE AS
SØR AURDAL ENERGI AS
HERØYA NETT AS
MØRENETT AS

MODALEN KRAFTLAG SA
EVERKET AS
LUOSTEJOK KRAFTLAG SA
ISALTEN NETT AS
FAGNE AS
VEVIG AS
HÅLOGALAND KRAFT NETT AS
LINEA AS
ENIDA AS
TROLLFJORD NETT AS
ASKER NETT AS
VONETT AS
MIDTNETT AS
MELØY NETT AS
INDRE HORDALAND KRAFTNETT AS
RØROS E-VERK NETT AS
SKIAKERNETT AS
Svabo Industrinett AS
SANDØY NETT AS
VISSI AS
ANDØY ENERGI NETT AS
STRAUMNETT AS
NETTSELSKAPET AS
HEMSIL NETT AS
KLIVE AS
TENSIO TN AS
TENSIO TS AS
EL-VERKET HØLAND AS
NETTINORD AS
LYSNA AS
BØMLO KRAFTNETT AS
HAVNETT AS
KVAM ENERGI NETT AS
FJELLNETT AS
HAFSLUND ECO VANNKRAFT AS
JÆREN EVERK AS
S-NETT AS
DE NETT AS
BREHEIM NETT AS
SYGNIR AS
SUNETT AS
NOREFJELL NETT AS
STRAUMEN NETT AS
RK NETT AS
LEGA NETT AS

LINJA AS
MELLOM AS
ROMSDALSNETT AS
STANNUM AS
KYSTNETT AS

Kopimottakerliste: